

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Set og tænkt under den store Krig (1)

Citation: Larsen, Karl: "Set og tænkt under den store Krig", i Larsen, Karl: *Set og tænkt under den store Krig*, Erslev & Hasselbalchs Forlag, Schetelig's Boghandel, 1915, s. 25.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_20-shoot-idm140618749237680/facsimile.pdf (tilgået 28. oktober 2021)

Anvendt udgave: Set og tænkt under den store Krig

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

løst. Jeg forsøgte ydermere at naa hen imod Maalet gennem det Billede, at nationalmilitaristisk Tankegang nu er slaaet igennem det tyske Samfund som Kulsyren gennem en mousserende Vædske. Men Publikum er fra Foredrag, Diskussioner, Avisartikler, saa vænnede til blot at betragte Billeder som en Art æstetisk Fyrværkeri, der farverigt svæver i en vis Nærhed af den Idé, de vil anskuelligøre. Man applavderer Effekten, men har ingen skarpere Sans for den større eller mindre Grad af Præcision, hvormed Billedet er dannet. Man føler eller tænker nødigt helt til Bunds, stopper gerne paa Halvvejen, sejler med Forkærlighed for Omtrentlighedens Vind. Billedet svinder ud i Bevidstheden, just som Fyrværkeriets Stjerner og Sole blegner i Mørket.

Derfor turde det overfor et saa fremragende aktuelt Kulturfænomen som den moderne tyske Militarisme være paa sin Plads at søge dets Udvikling og Væsen noget mere detailleret fremstillet, end Tilfældet kunde være indenfor den i min tidligere Artikel givne Ramme.

— Den af Prøjsen paa Grund af territoriale Omstændigheder og i Kraft af folkelige Anlæg udviklede Militærmagt og Overklasse-Militarisme var kulmineret under Frederik den Store, som jo i Parentes bemærket foruden at være et militært Geni var en Kulturens Pionér paa mangfoldige andre Omraader.

Frederik den Stores Militarisme blev besejret af en anden genial Soldat. Napoleon, hvis nye ledende Principer teknisk og moralsk bundede i den franske

Revolutions Idéer, og som regnede med det folkelige Opbud ved Dannelsen af sine Hære.

Men da Prøjsen af Napoleon var slaæet ned til den fædrene Jord, vandt det derigennem, som hin Sagnets Kæmpe, Fornyelse af sine Kræfter. Under Indflydelse af den nationale Rejsning mod Korsikaneren skabte Prøjsen, som sin Overvindere lærvillige Elev, med Uddybning og Udformning af Motiver, han havde anslaaet, i Aaret 1814 den almindelige Værnepligt.

Dagen for den almindelige Værnepligts Tilblivelse er moderne tysk Nationalmilitarismes Fødselsdag. Da kom den til Verden og lignede vel nok i Datidens Øjne mest sin Fader, Soldaten, men i dens fuldt udviklede Skikkelse nu, et Hundrede Aar efter, præger den moderlige folkelige Oprindelse i højeste Grad dens Træk. Militarismen er vokset fra noget særlig militært til at blive noget helt almindeligt civilt.

Krigerhaandværkets dybeste moralske Faktor er den gennem Selvbeherskelse udviklede Offervillighed. En Offervillighed gennem de mindste Ting lige op til Individets Liv. En Offervillighed i Lydighed, under Tjeneste, indenfor avtoritært ledet Organisation.

Den militære Offervillighed slipper aldrig udenfor Organisationen, er kun berettiget i Kraft af den, tjener udelukkende det større Hele, Hæren, som atter er Udtryk for Staten, netop denne bestemte, historisk og nationalt særtegnede Stat, der rummer de enkelte